№ 114. Wtorek 19. Maja 1857. Rok wydania 47.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z poczta: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.
Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Pobyt Ich Mość Cesarstwa w Węgrzech. - Nowiny Dworu. -- Reskrypta własnoręczne Jego Cesarskiej Mości do Arcyksięcia Albrechta.)

Wiédeń, 16. maja. *Gazeta wiédeńska* ogłasza następującą depeszę telegraficzną c. k. jeneralnego gubernium w Budzie do Jego Excelencyi ministra spraw wewnętrznych:

„**Buda**, 15. maja. Jego c. k. apostolska Mość raczył zwiedzać dzisiaj kilka zakładów wojskowych. Z Województwa przybyła tu z gubernatorem fml. hrabią Coronini liczna deputacya, która chciała w Szegedynie złożyć swe hołdy Najjaśniejszemu Państwu. Stan zdrowia najdostojniejszej Arcyksiężniczki Gizeli polepsza się; natomiast słabuje Arcyksiężniczka Zofia od 3 dni już na ząbki."

Podług depeszy z Budy z 14. maja polepszył się o tyle stan zdrowia Arcyksiężniczki Gizeli, że w ciągu dnia wczorajszego nieponawiały się już konwulsye. Ale Arcyksiężniczka Zofia będzie musiała dla silnej gorączki przeleżyć kilka dni w łóżku.

Jego c. k. apostolska Mość raczył zezwolić najłaskawiej najwyższem postanowieniem z 6. maja r. b., ażeby zakonowi Elizabetynek w Budzie opuszczono zaległy podatek dochodowy za czas od roku 1850 aż włącznie do roku 1856.

Znajdujące się w obiegu węgierskie drobne pieniądze papierowe, nieprzeznaczone do losowania, wynosiły z końcem kwietnia r. b. 5,558.107 zr.

— Jego c. k. Apost. Mość raczył do J. cesarzew. Mości najdostojniejszego Arcyksięcia jeneralnego gubernatora Albrechta wydać następujące pisma własnoręczne:

„Kochany kuzynie Arcyksiążę Albrechcie!

Postanowiłem wszelkie zaliczki dawniejsze, jakie w Mojem królestwie Węgrzech wypłacano z kas publicznych komitatom, dystryktom i gminom na wsparcie podupadłych, lub ażeby ulżyć dostaw wojskowych z czasu dawniejszego aż włącznie do roku 1849, i które potąd jeszcze zalegają, darować im całkowicie za umorzeniem wszelkich do tych dostaw odnoszących się pretensyi wzajemnych.

Buda, 11. maja 1857.

Franciszek Józef m. p."

„Kochany kuzynie Arcyksiążę Albrechcie!

Ze względów szczególnych postanowiłem z kwot zalegających do końca października 1849 w Mojem królestwie Węgrzech z istnącego potąd podatku wojennego kazać te kwoty odpisać, które po odtrąceniu wniesionych aż potąd wpłat lub wyrównań rachunkowych okażą się przy zamknięciu ogólnych rachunków wojskowych jako zaległość, a odnośnie przynależność skarbową z tytułu podatku pomienionego; zaczem nie można już pociągać je do dalszego uiszczenia, lecz natomiast niebędzie i skarb publiczny obowiązany do żadnego zwrotu w takim razie, gdyby sumy złożone potąd na rachunek należytości tego podatku wojennego nie wpłynęły z kwot wybranych na jej umorzenie, lecz w sposób zaliczki z innych funduszów zostały wniesione.

Buda, 11. maja 1857.

Franciszek Józef m. p."

Wykaz szczegółowy dochodów i rozchodów państwa w roku skarbowym 1856 w porównaniu z r. 1855.

I. Dochody państwa.

A. Dochody zwyczajne	1856	1855
1. Podatki stałe	złote reńskie	
Podatek gruntowy	61,350.610	60,748.126
„ domowy	11,638.941	10,588.961
„ zarobkowy	9,997.709	9,156.307
„ dochodowy	9 020.773	7,339.273
Inne podatki	123.779	132.590
Razem	92,131.812	87,965.257
	złote reńskie	
2. Podatki niestałe.		
Podatek konsumcyjny	32,816.444	29,277.527
Cło	20.541.310	19.666.482
Sól	29.725.358	25,578.321
Tytoń	24,625.621	25,165,480
Stęple, taksy i opłaty prawne	29,976.663	27,460.109
Loterya	5,856.875	6,511.160
Poczta	2,293.806	2,452.309
Myto	2,685.626	2,699.012
Inne opłaty	363.756	380.369
Razem	148,885.459	139,190.769
3. Dochody z własności państwa, tudzież z górnictwa i mennictwa		
Przychód z dóbr państwa	2,830.581	3,620.944
Ruch na kolejach rządowych	3 623.624	6,111.673
Ruch telegrafów	160.500	170.726
Fabryki rządowe	1,123.941	(brak) 498.130
Górnictwo właściwe	1,261.271	(brak) 64.088
Budowa kolei żelaznej w Banacie	—	(brak) 799.488
Mennictwo	475.383	890.479
Inne wpływy	30.859	105.197
Razem	9.506.159	9,537.313
4. Nadzwyżka funduszów spłat i umorzenia	10,088.692	10 257.980
5. Różne wpływy:		
Zabory na skarb i przepadłości	148.173	544.117
Wpływy z różnych funduszów	514.715	715 491
Zysk na monecie i wymianie	410.572	5,254.469
Dochody administracyi wojskowej	6,823.214	5,043.519
Razem	7,896.674	11.557.596
B. Dochody nadzwyczajne.		
Z funduszów uwolnienia gruntowego w obligacych indemn. na dobra skarbowe	2,070.560	1,178.870
Za kopalnie rządowe odstąpione tow. austr. kolei żelaz. skarb.	2,209.900	4,104.100
Za inne sprzedaże kopalń. skarb.	373.020	—
Razem	4,653.480	5.277 970
Ogół wszystkich doch. państwa	273,162.276	263,786.885

II. Rozchody państwa.

A. Wydatki zwyczajne.	1856	1855
1. Dwór	6,420.623	6,734.813
2. Rada gabinetowa N. Pana	38.199	39.973
3. Rada ministrów	31,170	31.508
4. Rada państwa i archiwa	177.391	180.426
5. Ministeryum spraw zagr.	2.497.202	2.214.942
6. Ministeryum spraw wewn.:		
Kierunek naczelny	573.966	488.500
Akademia umiejętności w Wiédniu	79.726	65.330
Zakład geologiczny państwa	32.943	33.564
Zarząd polityczny w krajach koronnych	20,403.933	14,395.762
Zakłady karne	3,722.918	3,197.261
Szkoła wyższa rolnicza w Altenburgu w Węgrz.	16.000	10.600
Kultura krajowa	63.762	17.828
Stany krajowe	69.731	77.754
Zakłady dobroczynne	783.055	447.580
Komisye uwolnienia gruntowego	492.870	264.038
Wynagrodzenia laudemialne	1,978.148	2,283.416
Wsparcia publiczne	119.705	43.577
Razem	28,336.757	21,325.211

(Dokończenie nastąpi.)

Ameryka.

(Poczta zamorska z Mississipi.)

Nowy York, 19. kwietnia. Urządzenie poczty zamorskiej z Mississippi do cichego Oceanu ma nastąpić jeszcze w tym roku. Departament spraw wewnętrznych powydawał potrzebne rozporządzenia, by rozpoczęto natychmiast budowlę gościńców na wielkiej równinie i przez góry skaliste, a jeneralny poczmistrz rozpisał kontrakty względem transportowania całej poczty listowej z Kalifornii temi gościńcami w czterokonnych szybkowozach. Oferty kontraktowe muszą być z wyszczególnieniem kosztów półmiesięcznego, tygodniowego i półtygodniowego transportu podane do końca czerwca r. b.

Hiszpania.

(Mianowanie pierwszego adjutanta przy Królu. — Flota do Hawanny. — Depesza z 10. maja.)

Madryt, 7. maja. *Gaceta* ogłasza dekret królewski, który w miejsce zmarłego jenerała Urbistondo mianuje jenerał-porucznika Jose Sans y Cuadrado pierwszym adjutantem i szefem wojskowego zakładu Króla. Inny dekret mianuje jenerał-porucznika Jose Lemerye y Ibarsola jeneralnym kapitanem Nowej Kastylii. — *Espana* donosi: Dziś lub jutro odpłynie z Kadyxu do Hawanny flota przeznaczona na Mexyk. Składa się z okrętów liniowych „Reine Isabel II.", fregaty „Bailen", okrętów transportowych „Pinta" i „Nina", fregaty parowej „Francisco de Assis" i brygu „Pelago". Na tych okrętach znajduje się 1800 ludzi, którzy pozostaną w Puerto Rico, zkąd odpłyną do Hawanny cztery bataliony piechoty i brygada artyleryi. Z tą siłą zbrojną wsiądą w Kadyxie na okręta jenerałowie Mendinneta Santiago i Garrido. — Z Santander odpłynęło 400 ludzi do Hawanny; za nimi uda się wkrótce 700 jeszcze; wojsko to jednakże przeznaczone jest tylko do zapełnienia ubytku na wyspie Kuba. Tymczasem uzbrajają w Ferrolu nowe okręta, i wkrótce będzie miał rząd do dyspozycyi drugą, równie silną dywizyę.

Depesza z **Madrytu** z 10. maja donosi: „Kongres ukonstytuował się wczoraj. Prezydentem jest p. Martinez de la Rosa; wiceprezydentami pp. Maquiesca, Vista Hermosa, Terreira, Alonso; sekretarzami pp. Barzanallona, Belda, Busigny i Incan. — Dnia 6go maja odjechał Infant Don Enrico z Waladolidy do Francyi."

Anglia.

(Rozprawy w izbach d. 11. maja. — Odczyty Williama Russla. — Samobójstwo jenerała Forstera Stalker i komodora Etheridge.)

Londyn, 12. maja. Na wczorajszem posiedzeniu *Izby wyższej* odczytał najpierw margrabia *Breadelbane* odpowiedź Królowy na adres Izby; potem zwracał lord *Campbell* uwagę lorda kanclerza na potrzebę nowych postanowień względem sprzedaży trucizny. Wspomnienie trucizny naprowadza go na pewną truciznę moralną, gorszą od strychninu i kwasu pruskiego, mianowicie na mnóstwo tanich, bezecnych pism, któremi zarzucona jest stolica. Wypadałoby, ażeby rząd jak najspieszniej położył koniec temu zepsuciu. Co do ostatniego punktu zrobił uwagę *lord kanclerz*, że istniejące teraz ustawy są dostateczne, by zaradzić złemu, o ile jest to w mocy rządu; kwestyę zaś względem sprzedaży trucizny wziął już rząd pod ścisłą rozwagę. — Bile względem spuścizny i rozwodów małżeńskich zostały odczytane po raz pierwszy.

W Izbie niższej zaproponował *kanclerz skarbu* następującą rezolucyę, która po dłuższej debacie przyjęta została: „Byłoby rzeczą pożądaną, poprawić ustawy względem kas oszczędności i postarać się o założenie nowych kas tego rodzaju, pod gwarancyą rządu". Sir *G. Grey* zaproponował drugie odczytanie bilu względem deportacyi i służebności karnej (penal servitude). Projekt żąda zmieniać deportacyę w dotychczasowem znaczeniu i radzi zaprowadzić natomiast rozciągniętą na dłuższy czas służebność karną i to w taki sposób, ażeby więźniów wysyłano do tych kolonii, które zechcą ich przyjąć i mogą dać im zatrudnienie. Bil odczytany został po raz drugi, i to bez głosowania. — Wniosek *Adderleya*, by odczytano po raz drugi bil względem zakładania szkół przemysłowych utrzymał się 117 głosami przeciw 18. — Także wniosek *kanclerza skarbu* względem mianowania wydziału do rozpoznania aktów banku z lat 1844 i 1845 został przyjęty.

Na dzisiejszem posiedzeniu *Izby niższej* oświadczył Lord *Palmerston* w odpowiedzi na interpelacyę pana Wylda, że flota angielska będzie w każdym razie bronić Nowej Granady. Dodał jednak, że Stany zjednoczone niemają zamiarów napaśnych względem tego państwa, i że żądania ich są uzasadnione i słuszne.

— Wczoraj wiaczór odczytał były korespondent krymski dziennika *Times* pan William Russel, w Willis Rooms licznemu zgromadzeniu słuchaczy pierwszą część z zapowiedzianej historyi swoich przypadków i doświadczeń w ciągu wojny oryentalnej. Ustęp ten, przyjęty z hucznemi oklaskami, obejmował wypadki od początku kampanii aż do bitwy nad Almą.

— Telegraficzne depesze z Alexandryi w drugiem wydaniu dziennika *Times* potwierdzają wiadomość o samobójstwie jenerała Forstera Stalker i komodora Etheridge w Persyi. O jenerale donoszą, że zabił się z pistoletu w chwilowym napadzie szaleństwa. Niezostawił żadnego wyjaśnienia, dlaczego właściwie odebrał sobie życie; miał jednakże kilkakrotnie użalać się na to, że niedano mu dowództwa nad trzecim pułkiem kawaleryi, a do tego obawiał się odpowiedzialności za złą rozlakacyę wojska w ciągu gorącej pory roku. Także i komodor odebrał sobie życie w przystępie szaleństwa. Przyczyną obłąkania miały być uciążliwe obowiązki jego komendy.

Francya.

(Nowiny dworu. — Korespondencya Króla pruskiego. — Doniesienia z Rzymu. — Ratyfikacya traktatu perskiego w toku.)

Paryż, 12. maja. Ich Mość Cesarstwo, Wielka księżna badeńska Stefania i Wielki książę Konstanty przybyli do Fontainebleau wczoraj o godzinie $2^1/_2$ i zabawią kilka dni na zamku tamtejszym. Ludność miejscowa witała ich serdecznemi okrzykami. Dzis ma być w Fontainebleau wielka uczta na 120 osób; jutro wielkie łowy. — Także Cesarzewicz znajduje się w Fontainebleau.

Liczba gości sproszonych na festyny do Compiegne, wynosi do 150 osób; między tymi znajdują się prócz Wielkiego księcia, księżna Matylda, Wielka księżna badeńska, książę nasawski Mikołaj, marszałek Magnan, margrabia Hertford, jenerał Niel, hrabia Kiselew, hrabina Castigliano, marszałkowie Pelissier i Canrobert i hrabia Hatzfeldt.

Dziennikowi *Indep. belge* donoszą, że odpowiedź Króla Pruskiego na pismo Cesarza Francuzów, które doręczył mu książę Napoleon, nadeszła już do Paryża w drodze telegraficznej i że Król zezwala na zaproponowaną ugodę.

Jenerał Goyon napisał raport o armii papiezkiej, którą lustrował z polecenia Papieża i przysłał tu kopię tego raportu. Cesarz posłał darem Papieżowi 800 karabinów gwintowanych, które mają być użyte do uzbrojenia pieszego batalionu strzelców.

Rząd hiszpański wyprawia dwa okręta wojenne i nadzwyczajnego pełnomocnika na wody chińskie.

Dziennik *Pays* zawiera następujące doniesienie: *Dresdner Journal* donosi za rzecz pewną, że Szach Persyi odmówił ratyfikacyi traktatu paryskiego. Sądzimy, że wiadomość ta jest bezzasadna. Do Europy nienadeszła żadna wiadomość, którąby zapewniała otrzymanie traktatu pokoju w Teheranie, zatem niemogą też być znane zamiary Szacha względem tego traktatu. To wiemy z pewnością i dodajemy, że ani stosunki w ciągu układów, ani też informacye polityczne z Persyi niedozwalają powątpiewać w ratyfikacyi traktatu."

Belgia.

(Zajścia między wojskiem i mieszczanami.)

Bruxela, 12. maja. Już od niejakiegoś czasu wydarzały się w Antwerpii częste, niebezpieczne zatargi między mieszczanami i wojskiem. Dla zapobieżenia dalszym wypadkom tego rodzaju, zakazał tamtejszy komendant placu, jenerał hrabia Nieulant, rozkazem dziennym z 10. b. m. załodze miasta, opuszczać twierdzę aż do dalszych rozporządzeń.

Szwajcarya.

(Instrukcya doktorowi Kern.)

Berna, 12. maja. *Gazeta powszechna* donosi: Rada federacyjna dała doktorowi Kern stanowcze instrukcye, ażeby mianowicie niezezwalał na żadne zmiany projektu ugody, któreby nieuchylały wszelkiej obawy obcej interwencyi na mocy art. 7. i 8.

Włochy.

(Podróż Ojca Świętego. — Sądy doraźne w Bononii.)

Giorn. di Roma z 5. b. m. zawiera dokładne szczegóły o rozpoczętej podróży J. Ś. Papieża. Na odgłos wyjazdu Ojca św. z Rzymu, zebrały się pod „Porta angelica" i na kilka miglii wzdłuż gościńca liczne tłumy ludności, pragnąc odebrać błogosławieństwo Ojca św. To samo powtórzyło się pod Baccano, Monterosi, Nepi, gdzie Ojciec św. zwiedzał katedrę i kilka godzin w niej zabawił, a następnie i w Civitacastellana. Wszędzie witali J. Ś. papieża z uszanowaniem i radością, równie władze jak i ludność ściągająca się z okolic bliższych i dalszych. W Civitacastellana, gdzie J. Ś. Papież przenocował, oświetlono domy, palono ognie sztuczne i wyprawiono serenadę. Z miast poblizkich wysłano zaś deputacye z oświadczeniem przychylności. Nazajutrz (5. b. m.) celebrował Ojciec św. w tamtejszym kościele katedralnym mszę świętą, a o godzinie $^1/_2$8mej udał się w dalszą podróż do Narin.

Osławionego przywódzcę Giuseppe Afflitti, zwanego także Lazzarino i jednego z jego towarzyszów stracono w Bononii dnia 7. b. m. z wyroku sądu doraźnego. Mordercę gubernatora miasta Marino stracono 2. b. m.

Niemce.

(Zamknięcie sejmu pruskiego. — Rozpusta uczniów w Getyndze.)

Dnia 12. b. m. zamknięte zostały tegoroczne posiedzenia sejmu pruskiego mową ministra prezydenta barona Manteuffel, która może posłużyć za obraz dotychczasowych czynności tego sejmu.

„Dostojni, szlachetni i zacni Panowie obu izb sejmowych!

W tym okresie posiedzeń, który się dziś zamyka, czynność wasza zajmowała się obradami nad wielu ważnemi wnioskami do ustaw. Znaczna część tych wniosków zaspokajający otrzymała rezultat. Obie Izby przyzwoliły na taką zmianę ustawy, iż rządowi daną jest większa swoboda pod względem terminu zwoływania reprezentacyi krajowej. Ustawa tycząca się wykupna ciężarów realnych, przysługujących zakładom duchownym i szkolnym, tudzież zapisom dobroczynnym, uporządkowała sprawę tę w sposób zaspokajający. Przez prawo o przedawnieniu pretensyi do urządzenia

stosunków między dworem a włościanami w zamiarze nadania własności, będzie uzupełnione wykonanie dawnych praw tutaj się odnoszących, i położy się koniec szkodliwej niepewności prawnej. Nie mniejsza praktyczną ma ważność ustawa uchwalona w celu uproszczenia oszacowań drobnych własności ziemskich. Po ustawie o zakazie kredytowania małoletnim, można się spodziewać skutecznego powściągnięcia zgubnej lichwy. Prócz tego zostało uchwalonych więcej jeszcze ustaw, tyczących się zakresu wymiaru sprawiedliwości, które zmierzają do polepszenia i uzupełnienia istniejących przepisów, tudzież do uporządkowania niejasnych i wątpliwych stosunków prawnych.“

„Z wielką przyjemnością swoją mógł był rząd J. K. Mości w ciągu tego okresu posiedzeń przedłożyć sejmowi różne traktaty spełniające długo żywione życzenia i przyjęte z żywem spółczuciem przez obie Izby jako owoc wytrwałych usiłowań. Przez umowę zawartą z koroną duńską na dniu 14. marca r. b. osiągnięto nakoniec zupełne zniesienie cła Zundowego, i tym sposobem została otwartą żegludze baltyckiej i handlowi tego morza droga pomyślnego rozwoju, który zbawienny swój wpływ rozciągnie także na najbliższe morza okoliczne. Następnie przez traktaty z rządem cesarsko-rosyjskim i królewsko-polskim pod względem kolei żelaznych, zapewniony jest podwójny związek szynowy państwa z ościennem mocarstwem wschodniem, a wykonanie tego kiedyś ułatwi naszemu handlowi większy niż dotychczas przystęp do rozległych przestrzeni cesarstwa rosyjskiego. Traktat tyczący się monety, zawarty 24go stycznia b. r. między państwami celnego związku niemieckiego a rządem cesarsko-rosyjskim, stanowi prawdziwy postęp na drodze zjednoczenia mennictwa i zaprowadza porządek w ważnych stosunkach do niego się odnoszących. Dla ich zabezpieczenia uchwalono ustawę zabraniającą wypłat w banknotach zagranicznych. Możemy się spodziewać, że potrzeba będąca podstawą tej ustawy, również gdzie indziej zostanie uznaną i doprowadzi wkrótce do zaspokajającego porozumienia się o spólne zasady puszczania w obieg podobnych znaków pieniężnych.“

„Kiedy rząd J. K. Mości w tych i wielu innych ważnych aktach prawodawczych znajdował ochocze wsparcie w reprezentacyi krajowej, to natomiast przy kilku ważnych wnioskach do ustaw, pozbawionym był przyzwolenia sejmowego przez ustawę zasadniczą wymaganego. Poważne i rozciągłe obrady, jakie w Izbie deputowanych poświęcono projektowi zmiany prawa rozwodowego przepisanego kodexem cywilnym, wykazały, że i tam przemaga przekonanie o istotnej potrzebie reformy w tej gałęzi prawnej. Pomimo tego nie przyszło do zgody nad projektem. Również i co do wielu ważnych ustaw skarbowych nie powiodło się utrzymać zgody. Wprawdzie budżet na rok bieżący po gruntownym rozbiorze został przyjęty bez zmiany, a tem samem zostało oznajmionem przyzwolenie sejmu na wydatki administracyi obliczone z takąż samą jak dotąd oszczędnością; propozycye co do użycia pozostałości z nadzwyczajnego kredytu 30 milonów talarów uchwalonego dawniej na administracyę wojskową, uzyskały wprawdzie zupełne, Mości Panowie, potwierdzenie wasze, i takież potwierdzenie zostało otrzymanem dla wniosku do ustawy względem opoźnionego wynagrodzenia za przestarzałe asygnaty kasowe i bilety kasy pożyczkowej; wszelako co się tyczy wniosków zaprowadzenia ogólnego podatku domowego, przywrócenia dawniejszej wysokości podatku od soli i zmiany prawa o podatku zarobkowym, nie uzyskano zgodności. — Rząd J. K. Mości przedłożył te wnioski do ustaw, gdyż nie mógł za dość ważne poczytać obaw, zresztą jemu samemu nietajnych, a stawających na przeszkodzie silniejszemu wyprężeniu obecnych sił podatkowych kraju, aby się uwolnić do obowiązku zaproponowania koniecznych środków na pokrycie nagłych potrzeb administracyi państwa; środków, które zdaniem rządu nie mieszczą się ani w dotychczasowych przychodach państwa, ani się ich w dostatecznej mierze spodziewać można z naturalnego tych przychodów wzrostu.“

„Trzyletni czas stawiennictwa pod chorągwiami wojsk stałych, uzasadniony ustawą z d. 3. września 1814, powtórnie przez obrady obu Izb sejmowych uznany został jako stosowny i konieczny. Tem mniej mógłby rząd pogodzić z odpowiedzialnością swoją za dobro kraju, gdyby chciał odstępować teraz od owego prawnego przepisu. Żałuje on, że również naglące podwyższenie płac urzędników szczególnie niższych, a bynajmniej nieodpowiadających dzisiejszemu stanowi cen, nie znalazło współudziału sejmu w sposób spodziewany.“

„W końcu wyraża rzad J. K. Mości przekonanie swoje, że pozostaje wiernym wspomnieniem ojczystych dziejów i wybitnemu w nich chrakterowi rządów pruskich, jeżeli z zachowaniem ogłędnej oszczędności nie przestanie zarazem łączyć czynnej swojej pieczy około popierania żywego wzrostu pomyślności krajowej.“

„Z najwyższego polecenia J. K. Mości ogłaszam niniejszem zamknięcie posiedzeń obu Izb sejmowych.“

W nocy z 4. na 5. b. m. usiłowali uczniowie z uniwersytetu w Getyndze zburzyć dom amtmana Zachariae w pobliżu bramy gaismarskiej, a to z tej przyczyny, że nie pozwolił pewnemu szynkarzowi sprowadzić muzyki do tańcu w szynkowni, w której uczniowie ci zwykli się byli schadzać.

Królestwo Polskie.

(Doniesienia o rozwiązaniu J. M. Cesarzowej. — Ułaskawienia.)

Warszawa, 12. maja. Dziś wyszło tu następujące ogłoszenie: „Telegraficzna depesza do wojennego jeneralnego gubernatora w Warszawie. Petersburg 29go kwietnia (11. maja) 1857. Jej Mość Cesarzowa i Królowa Marya Alexandrowna powiła szczęśliwie Wielkiego księcia, który otrzymał imię Sergiusza. Jego cesarska Mość rozkazał uwiadomić mieszkańców Warszawy o tem radośnem zdarzeniu. Jenerał-adjutant hrabia Adlerberg.“ Na tę wiadomość wszystkie działa cytadeli dały o godzinie 11tej salwę.

Gazeta warszawska donosi: Jego Cesarska Mość na przedstawienie JO. księcia namiestnika królestwa najmiłościwiej dozwolić raczył przebywającym we Francyi wychodzcom polskim: Felixowi Gruszczyńskiemu, Michałowi Alexandrowi Kossobudzkiemu, Janowi Truszkowskiemu, Tomaszowi Manułowiczowi, Tomaszowi Przeworskiemu i Ignacemu Liszewskiemu, powrócić do królestwa polskiego, na zasadach najwyższego ukazu z d. 27. maja 1856.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 17go maja. Wczoraj wieczór renta 3% 69.45. — Księżna Matylda i książe nassawski przybyli do Fontainebleau. Dr. Kern powrócił do Paryża. Król bawarski bawić będzie do 25. b. m. w Fontainebleau a potem ośm dni zabawi w St. Cloud. — Dotychczas nienadeszła jeszcze odpowiedź pruska w sprawie neuenburgskiej.

Bologna, 13go maja. Jego Świątobliwość Papież odjechał wczoraj z Camerino na Tolentino do Maceraty; przyjmowano go wszędzie oznakami czci i radości.

Kurs lwowski.

Dnia 18 maja.		gotówką zlr.	gotówką kr.	towarem zlr.	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	45	4	48
Dukat cesarski	„ „	4	48	4	51
Pólimperyał zl. rosyjski	„ „	8	18	8	22
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	37	1	38
Talar pruski	„ „	1	32	1	34
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	11	1	12
Galicyj. listy zastawne za 100 zlr.	bez kuponów	82	27	83	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	79	15	79	45
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	84	—	84	40

Wiédeński kurs papierów.

Dnia 15. maja.			w przecięciu
Obligacye długu państwa	5%	za sto $83\frac{3}{4}$ $\frac{5}{8}$ $\frac{1}{2}$	$83\frac{5}{8}$
detto pożyczki narod.	5%	„ $84\frac{11}{16}$ $\frac{3}{4}$	$84\frac{3}{4}$
detto detto	$4\frac{1}{2}$%	„ —	—
detto detto	4%	„ —	—
detto detto detto	3%	„ —	—
detto detto	$2\frac{1}{2}$%	„ —	—
Pożyczka z losami z r. 1834		„ —	—
detto detto z r. 1839		„ $139\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$	$138\frac{5}{8}$
detto detto z r. 1854		„ $110\frac{5}{8}$	$110\frac{5}{8}$
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5%	—	—
Obl. indemn. Niż. Austr.	5%	—	—
detto galicyijskie i węgierskie	5%	$79\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $80\frac{3}{8}$ $\frac{1}{2}$	80
detto krajów koron.	5%	—	—
Akcye bankowe		1005 1007	1006
Bankowe listy zastawne 5% z term. wypłaty za 12 miesięcy za 100 złr.		—	—
Akcye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.		$615\frac{5}{8}$	$615\frac{5}{8}$
Akcye austr. Instyt. kredyt. handlu i przemysłu na 500 złr. (30% wpłacone)		$245\frac{1}{8}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{3}{4}$	$245\frac{1}{2}$
Akcye c. k. uprzyw. tow. wschod. kolei żel. państwa na 200 złr. czyli 500 franków		—	—
detto na 130 złr. czyli 325 frank.		$290\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$	$290\frac{1}{2}$
Akcye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.		$2227\frac{1}{2}$ 2220	$2223\frac{3}{4}$
Akc. kol. Budziń.-Lincko-Gmundz. na 250 złr.		—	—
Akcye kolei Cesarzowy Elż. na 200 złr.		$200\frac{3}{4}$ $\frac{1}{8}$	$201\frac{5}{8}$
Akcye południowo-półn. niem. kolei komunikacyjnej na 200 złr.		215	215
Akcye kolei nadcisańskiej na 200 złr.		$201\frac{1}{2}$	$201\frac{1}{2}$
Akcye lomb. wen. kolei żel. na 192 złr.		—	—
Akcye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.		566 568	567
Akcye austr. Lloyda w Tryeście na 500 złr.		$422\frac{1}{2}$ $423\frac{3}{4}$	$423\frac{3}{4}$

Wiédeński kurs wekslów.

Dnia 15. maja.		w przecięciu.	
Amsterdam za 100 holl. zlotych	87 87 l.	87	2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	$105\frac{1}{4}$ 105	$105\frac{1}{8}$	uso.
			3 m.
Berlin za 100 tal. prus.	—	—	2 m.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę $24\frac{1}{2}$ fl.	$104\frac{1}{4}$	$104\frac{1}{4}$	3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	121	121	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	$77\frac{3}{8}$ $\frac{1}{4}$	$77\frac{1}{4}$	2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	—	2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	—	—	2 m.
Londyn za 1 funt. sztrl.	10-$11\frac{1}{2}$ 11 $11\frac{1}{2}$ l.	10—$11\frac{1}{2}$	3 m.
Lyon za 300 franków	—	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	$104\frac{1}{8}$ 104	$104\frac{1}{8}$	2 m.
Marsylia za 300 franków	$121\frac{5}{8}$	$121\frac{5}{8}$	2 m.
Paryż za 300 franków	—	—	2 m.
	$121\frac{7}{8}$ $\frac{3}{4}$	$121\frac{3}{4}$	2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	$266\frac{1}{2}$	$266\frac{1}{2}$ 31	T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	468	468	T. S.
Cesarskie dukaty	$7\frac{5}{8}$	$7\frac{5}{8}$	Agio.
Dukaty al marco	—	—	Agio.

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 16. maja o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% $84\frac{7}{8}$ — 85. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 93 —$93\frac{1}{2}$. Lomb. wen. pożyczki z 5% 96—$96\frac{1}{2}$. Obligacye długu państwa 5% $83\frac{5}{8}$—$83\frac{3}{4}$, detto $4\frac{1}{2}$% $73\frac{1}{8}$—$73\frac{3}{8}$, det. 4% $65\frac{1}{4}$—$65\frac{3}{4}$. detto 3% $50\frac{1}{4}$—$50\frac{1}{2}$. detto $2\frac{1}{2}$% $41\frac{3}{4}$ — 42, detto 1% $16\frac{1}{2}$ — $16\frac{3}{4}$. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 96. — — Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 95 — —. Detto Peszt. 4%

95 — —. Detto Medyol. 4% 94 — —. Obligacye indemn. niższ. austr. 5% 88¼—88½. Galic. i węgier. 5% 79¼—80½. Detto innych krajów koron. 85½—86½. Obl. bank. 2½% 64 — 64½. Pożyczka loter. z r. 1834 335 — 336 Detto z r. 1839 139¼—139½. Detto z r. 1854 110⅝ — 110⅞. Renty Como 16¼ — 16⅜.

Galic. list. zastawne 4% 81 — 82. Półn. Oblig. Prior. 5% 86¼—86¾. Glognickie 5% 82½—83. Obligacye Dun. żeglugi par. 5% 86 — —. Oblig. Lloydy (w srebrze) 5% 91 — 92. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 275 frank. za szt. 113 — 114. Akcyi bank. narodowego 1005 — 1006. Akcye c. k. uprzyw. towarzystwa kred. 243 — 243½. Akcye niż. austr. tow. eskomp. 123 — 123¼. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. 266 — 268. Detto półn. kolei 218¼—218½. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 288⅛—288¾. Detto kolei ces. Eliz. po 200 złr. z wpłatą 30% 100½—100¾. Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. 107¼—107½. Detto cisiańskiej kolei żel. 100⅜—100⅝. Detto Lomb.-wen. kol. żel. 256½—157. Detto Cesarza Franc. Józ. wschod. kol. żel. 200 — 200¼. Detto losy tryest. 103¾—103⅞. Detto tow. żegl. parowej 570 — 572. Detto 13. wydania — — —. Detto Lloyda 420 — 423. Peszt. mostu łańcuch. 77 — 78. Akcye młyna parowego wiéd. 66 — 67. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 27 — 28. Detto 2 wydania 37 — 38. Esterhazego losy 40 złr. 77½ — 78. Windischgrätza losy. 27⅜—27⅝. Waldsteina losy 29 — 29½. Keglevicha losy 14 — 14¼. Ks. Salma losy 40—40¼. St. Genois 39⅛ — 39¾. Palffego losy 38½—38¾. Clarego 38½ — 38¾.

Amsterdam 2 m. 87. — Augsburg Uso 105¼. — Bukareszt 31 T. 266½.— Konstantynopol 31 T. 465. — Frankfurt 3 m. 104¼. — Hamburg 2 m. 77¼. — Liwurna 2 m. 105½. — Londyn 3 m. 10-11½. — Medyolan 2 m. 104⅛. — Paryż 2 m. 121¾. — Cesarskich ważnych dukatów agio 7⅝—7¾. — Napoleondor 8 9 — 8 10. Angielskie Sover. 10 17. — Imperyał Ros. 8 24.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 18. maja.

Oblig. długu państwa 5% 83½; 4½ —; 4% —; 4% z r. 1850 —; 3% —; 2½% —. Losowane obligacye 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 139¼. Wiéd. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcye bank. 1003. Akcye kolei półn. 2180. Glognickiej kolei żelaznej —. Oedenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parow. 568½. Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiédniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. 615 złr.

Amsterdam l. 2 m. —. Augsburg 105¼ 3 m. Genua — l. 2 m. Frankfurt 104¼ 2 m. Hamburg 77¼ 2 m. Liwurna — l. 2 m. Londyn 10 — 12. 2 m. Medyolan —. Marsylia 121⅝. Paryż 121⅞. Bukareszt 265½. Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. 7⅞. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemn. 80⅜; innych krajów koron. —. Renty Como —. Pożyczka z r. 1854 —. Pożyczka narodowa 84⅞. C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 288 fr. Akcye c. k. uprzywil. zakładu kredyt. 243. Hypotekar. listy zastawne 99⅜. Akcye zachodniej kolei żelaznej 201¼.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 18. maja.

Książe Radziwiłł Wilhelm, z Nikłowiec. — Baron Walisch Józef, c. k. pens. major, z Janowa. — PP. Czajkowski Adolf. z Krakowa. — Dworski Alex., adw. kraj., z Przemyśla. — Januszewski Teofil, z Ubinia. — Dr. Kube Rud., c. k. lek. obw., z Żółkwi. — Korzeniowski Alex., z Machnowa. — Lipski Felix, z Łuczyc. — Morawski Konst., z Pohorzec. — Malinowski Wiktor, z Ostrowczyka. — Mrozowiecki Jan, z Strzałek. — Nahujowski Jan, z Stryja.— Nadosi Alex., c. k. podpułk., z Wiédnia. — Poten Karol, z Olszanki. — Pieńczykowski Meliton, z Medwedowiec. — Wiktor Tad., z Świrza. — Zgazdziński Konst., z Uliczka. — Żurakowski August, z Horbacza.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 18. maja.

Hr. Dzieduszycki Alex., do Izydorówki. — Golejowski Jan, do Krzywcyc. — Hr. Tyszkiewicz Tad., do Rosyi. — PP. Borowski Mat., do Hurka. — Jaruntowski Jan, do Malkowiec. — Michałowski Stan., do Przemyśla. — Spolski Jan, c. k. pobor. podatk., do Lutowisk. — Sroczyński Felix, do Brusna. — Wolański Mik., do Buczacza. — Żurakowski Józef, do Korczyna.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 16. i 17. maja.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
	‴					
7. god. zrana	323.25	+ 4.6°	82.7	północny	sł.	pochmurno
2. god. popoł.	328.47	+ 9 0°	53.4	„	„	jasno
10.god. wiecz.	328.12	+ 5.6°	80.8	„	„	„
W nocy deszcz 0···38.						
	‴					
6. god. zrana	326.98	+ 6 6°	79.9	zachodni	sł.	pochmurno
2. god. popoł.	326.05	+ 12.2°	48.1	„	„	„
10 god. wiecz.	325.82	+ 8.7°	78.7	„	„	„

T E A T R.

Dziś: Komedya niem. ze śpiewami: **„Der Vertrauensmann“ *oder:* „Wahrheit und Lüge.“**

Jutro: Komedya polska: **„Ulicznik paryski.“**

KRONIKA.

W. Erazm Wolański z Czarnokoniec przesłał do komitetu c. k. towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego opis wypróbowanego lekarstwa na chorobę u koni panującą obecnie w niektórych okolicach kraju bardzo niebezpiecznie. Opis ten podajemy w całości.

Influenca.

Niedawno pisano znad granicy rosyjskiej o chorobie końskiej, przezwanej Sybirską słabością, w której koń do kilku dni ginie. W tym samym czasie pojawiła się słabość na konie i po tej stronie kordonu, z temi samemi oznakami co sybirska; ale po dokładniejszem zbadaniu pokazało się, że to jest tylko Influenca, z tą atoli różnicą, że w Rosyi była zapalną, u nas zaś mniej zapalną a więcej zgniłą.

U mnie dotychczas chorowało 150 koni, z których jeden tylko miał influencę zapalną, zupełnie taką jak ją z Rosyi opisywano. Głowa, gardło, nozdrza spuchły, przytem miał zapalenie nerek, wątroby i płuc. Reszta koni przebywała influencę zgniłą, nie tylko młodzież, ale i klacze źrebne i z źrebiętami.

Gdy bez spiesznego ratunku słabość ta do kilku dni zabija konie, przeto postanowiłem podać do publicznej wiadomości sposób jej leczenia. Sposób ten u mnie doświadczony okazał się bardzo skutecznym: gdyż na 50 koni, które tę słabość przebyły, jeden tylko zdechł, a i ten był już na drodze polepszenia. Wypuszczono go siódmego dnia na świeże owietrze, pod czego wpadł w recydywę, którą weterynarz łekce sobie ważył. Przy pilnym więc dozorze, prawie każdy koń wyjść może.

Influenca jest zarazą powietrzną, dlatego odosobnienie słabych koni od zdrowych jest prawie niepotrzebne. Ona nie rozszerza się jak inne zarazy, od jednego do drugiego obok siebie stojącego konia, ale napada konie w różnych miejscach stojące.

Oznaki influency są następujące, tak zapalnej jak i zgniłej: 1) Koń smutnieje i jedzenia odmawia. 2) Robi bokami jak przy zapaleniach. 3) Serce mu mocno bije. 4) Koń nie kładzie się, ale stoi ciągle aż do polepszenia się. Oprócz tego, przy zapalnej influency, drugiego lub trzeciego dnia słabości objawia się mocna gorączka i zapalenie wewnętrzne. Dlatego trzeba mieć pilne oko na konia, który zaczyna smutnieć i jeść przestaje.

Do powyższych czterech oznak dodać należy osłabienie i omdlenie nóg, w którym to czasie koń pada i podnieść się już nie może.

W tej słabości główną rzeczą są poty. Gdy się więc postrzeże, że koń smutnieje i jeść nie chce, natychmiast należy go obwinąć w okłady zimne, dobrze wykręcone i pokryć całego słomą, tak żeby tylko głowa wolną była. W tym stanie otrzymać go dopóty aż zimny okład zupełnie nie wyschnie, co trwa zwykle jedną lub półtorej godziny. Potem odjąwszy okład, wytrzeć do sucha całego konia słomą, przykryć kocem i zostawić go spokojnie. Po 4 lub 5 godzinach pożniej polać mu krzyże i boki terpentyną, wytrzeć do sucha, przykryć konia i zostawić go spokojnie.

Za napój dawać wodę, do której dodaje się trochę mąki żytnej, którą trzeba dobrze wymieszać, aby się w kluski nie zbiła.

W pierwszych dniach owsa nie dawać, ale trochę pasznej słomy lub siana zadawać koniowi.

Jeżeli potem nastąpi widoczna ulga, to jeszcze raz powtórzyć okłady i nacieranie terpentyną i zaraz dać fontanelę na piersiach. Jeżeli zaś koń zostaje w jednym stanie, to dawać mu następujące lekarstwo:

Rp. Saletry czyszczonej 1 łót *)
Nasienia kopru 1 „
„ anyżu 1 „
Jałowcu 1 „
Gorzkiej soli 4 „

To wszystko razem na proszek zmieszać, podzielić na trzy części, i dawać jedną część rano, drugą w południe, trzecią wieczór, codzień przez 6, 8, 10, 12 dni, dopóki polepszenie nie nastąpi. Jeżeli zaś koń zupełnie osłabiony, niema władzy w nogach i rusza się jak pijany, do powyższego lekarstwa dodać:

Naparstnika purpurowego 1 kwintlę **)
Kamfory ¼ łóta.

Zmieszać to razem jak wyżej i trzy razy na dzień zadawać.

Krwi puszczać nie trzeba, gdyżby to natychmiast zabiło konia. Wszakże jeżeli się gorączka wzmaga i są oznaki zapalenia płuc, nerek lub wnętrzności, trzeba upuścić krwi tyle, ile potrzeba wymagać będzie.

Zapalenie płuc poznaje się, jeżeli koń przy gorączce często pokaszluje. Zapalenie nerek, jeżeli za pociśnieniem na krzyżach i koło krzyżów koń się ugina i często moczy; oznaki zapalenia wnętrzności są, jeżeli koń na brzuch ciągle spogląda i stęka.

Tylko przy gwałtownych zapaleniach puszczenie krwi jest potrzebne, przy małej gorączce nigdy: gdyż ta przez poty ustanie.

Konia nie wyprowadzać ze stajni dopóki zupełnie nie wyzdrowieje, co trwa zwykle 10 do 14 dni.

Po 4 lub 5 dniach, jeżeli koń bierze się do jedzenia, można mu dawać potrosze owsa.

Z niezadawnionej słabości, tym sposobem leczonej, każdego konia wyprowadzi się; ale trzeba dozoru i pilności, osobliwie przy okładach, które powinny być dobrze wykręcone, potem żeby konia wytrzeć do sucha.

*) Po aptekarsku recepta ta brzmi:
Nitri puri *uncium semis*
Seminis foeniculi „ „
„ Anisi vulg. „ „
Bacar. juniperi „ „
Salis amari *uncias duas.*

**) Dla aptekarza:
Digitalis pp. *dr. unum*
Camphorae *dr. unum.*

Główny Redaktor ***M. Szrzeniawa Sartyni.***

Z c. k. galic. drukarni rządowej.